

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY ZESPOŁU ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH NR 1 W WAŁBRZYCHU

Plan Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjny (OWE) Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu, w skład którego wchodzi Żłobek Samorządowy nr 3 oraz Żłobek Samorządowy nr 7 wprowadzony na rok żłobkowy **2025/2026**, jest dokumentem określającym podstawowe kierunki działań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych wobec dzieci objętych opieką w naszych placówkach. Jego celem jest stworzenie warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dziecka, budowaniu poczucia bezpieczeństwa, wspieraniu autonomii, rozwijaniu kompetencji społecznych oraz kształtowaniu postaw prospołecznych.

Dokument został stworzony w oparciu o uważną analizę indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań każdego dziecka, a także na budowaniu relacji opartych na zaufaniu, bezpieczeństwie i akceptacji. Plan obejmuje codzienne rytuały, różnorodne aktywności oraz sytuacje edukacyjne, które wspierają rozwój samodzielności, umiejętności językowych, kompetencji społecznych oraz pozytywnych postaw wobec otoczenia. Uwzględnia również współpracę z rodziną, która stanowi kluczowy element procesu wychowawczo-edukacyjnego. Wspólne działania mają zapewnić dzieciom harmonijne, ciepłe i pełne zrozumienia środowisko sprzyjające odkrywaniu świata.

Plan OWE skierowany jest do całego personelu Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1, czyli opiekunów, dyrekcji i pracowników pomocniczych. Określa wspólne wartości, metody pracy oraz cele, które stanowią podstawę codziennych działań podejmowanych z dziećmi. Pośrednio służy również rodzicom i opiekunom, którzy dzięki jasnym zasadom i konsekwentnym działaniom personelu mogą mieć pewność wysokiego standardu opieki i partnerskiej współpracy ze żłobkami.

Dokument ten jest istotnym narzędziem zapewniającym spójność oraz ciągłość działań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, a także wspierającym stałe doskonalenie jakości pracy placówek wchodzących w skład Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu.

Plan OWE realizowany jest w oparciu przepisy prawa:

- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 798);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1882);
- Konwencja o prawach dziecka.

Wszystkie działania realizowane są z poszanowaniem Konwencji Praw Dziecka:

- **art. 2 – Prawo do niedyskryminacji.** Każde dziecko, niezależnie od rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych, statusu majątkowego, niepełnosprawności, cenzusu urodzenia, powinno być traktowane równo i sprawiedliwie;
- **art. 3 – Nadrzędność najlepszego interesu dziecka.** We wszystkich działaniach dotyczących dzieci należy przede wszystkim uwzględnić ich dobro;
- **art. 5 – Poszanowanie odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych** odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji;
- **art. 6 – Niezbywalne prawo do życia i rozwoju.** Każde dziecko ma przyrodzone prawo do życia, a państwo ma obowiązek zapewnić jego przetrwanie i rozwój;
- **art. 8 – Prawo do tożsamości,** w tym obywatelstwa, nazwiska, stosunków rodzinnych;
- **art. 12 Prawo dziecka do uczestniczenia w decyzjach,** które go dotyczą w zakresie odpowiadającym jego możliwościom.
- **art. 13 Prawo do swobodnej wypowiedzi,** swobody poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu wybranego/ preferowanego przez dziecko.
- **art. 19 i art. 34 Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy** fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystania w celach seksualnych.
- **art. 23 Prawo dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia** w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.
- - **art. 27 Prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowy** fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu.
- - **art. 28/29 Prawo do edukacji.**

STANDARD 1.1 CELE DZIAŁAŃ W ZESPOLE ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH NR 1 W WAŁBRZYCHU

1. Cele opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjne

Cele ogólne:

- zapewnienie dziecku bezpiecznych, higienicznych i przyjaznych warunków pobytu;
- wspieranie całościowego rozwoju dziecka zgodnie z jego indywidualnym tempem, potrzebami oraz prawem do ochrony i szacunku;
- budowanie poczucia przynależności, akceptacji i stabilności emocjonalnej;
- stymulowanie rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, językowego i ruchowego;
- kształtowanie nawyków samoobsługowych i prozdrowotnych adekwatnych do wieku;
- współpraca z rodzicami oparta na partnerstwie, zaufaniu i poszanowaniu ich praw oraz roli w procesie wychowania;

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych - gest, słowo, prosta wypowiedź;
- wspieranie rozwoju ruchowego poprzez aktywności swobodne i kierowane;
- kształtowanie poczucia sprawczości i samodzielności - samodzielne jedzenie, mycie rąk, próby ubierania;
- wdrażanie do zgodnego funkcjonowania w grupie, przestrzegania prostych zasad;
- rozwijanie kreatywności poprzez zabawy plastyczne, sensoryczne, konstrukcyjne;
- wspieranie regulacji emocjonalnej i budowanie poczucia bezpieczeństwa;
- tworzenie warunków do kontaktu z naturą, światem społecznym i kulturą;

2. Metody pracy z dziećmi

Metody stosowane w żłobku oparte są na poszanowaniu podmiotowości dziecka, jego prawa do godności, bezpieczeństwa, wolności wyrażania potrzeb i do rozwoju we własnym tempie. Metody te uwzględniają naturalny sposób uczenia się poprzez działanie, relację i zabawę, zgodnie ze współczesnymi standardami neuropsychologii rozwojowej.

Metoda obserwacji i reagowania na potrzeby dziecka

- dorosły uważnie obserwuje sygnały, emocje, gotowość do działania;
- sposób postępowania oparty jest na szacunku i responsywności;

Metoda swobodnej aktywności własnej

- dziecko wybiera materiał, tempo i sposób działania;
- dorosły tworzy bezpieczne otoczenie i zachęca, nie narzuca;

Metoda wspierania samodzielności

- stopniowe powierzanie prostych czynności;
- wspieranie sprawczości, a nie wyręczanie;

Metoda modelowania społecznego

- uczenie przez przykład, łagodną komunikację i regulację emocji;
- budowanie poczucia bezpieczeństwa i więzi;

Metoda zabaw sensorycznych i polisensorycznego poznawania świata

- wykorzystanie doznań dotykowych, słuchowych, ruchowych, zapachowych;
- rozwój układu nerwowego i integracji sensorycznej;

Metoda małych grup i współdziałania

- ćwiczenie komunikacji, cierpliwości i zasad społecznych;

Metoda kontaktu z naturą i otoczeniem społecznym

- spacerowanie, obserwacja przyrody, poznawanie świata kultury;

3. Harmonogram dnia placówki obejmujący stałe i zmienne elementy.

Harmonogram dnia jest stały i przewidywalny dla wszystkich dzieci, co wzmacnia ich poczucie bezpieczeństwa i stabilności. Rutyny i rytuały stanowią fundament bezpiecznego funkcjonowania najmłodszych. Uwzględnia aktywności wszystkich dzieci, a stopień trudności jest modyfikowany i dostosowany do indywidualnych możliwości rozwojowych. Dziecko może uczestniczyć w proponowanych działaniach na miarę swoich możliwości.

RAMOWY PLAN DNIA
Zespół Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu
ul. Niepodległości 15, 58-300 Wałbrzych
(Żłobek Samorządowy nr 3 ul. Niepodległości 15
oraz Żłobek Samorządowy nr 7 ul. Truskawiecka 21)

5.30 – 7.45	Przyjmowanie dzieci do placówki i powitanie - zabawy swobodne w różnych strefach zainteresowań, zabawy integracyjne i ruchowe ze śpiewem *
7.45 – 8.00	Przygotowanie do śniadania – czynności higieniczno – porządkowe, mycie rąk przed posiłkiem.
8.00 – 8.45	Śniadanie – karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłków. Nauka samodzielnego i estetycznego spożywania posiłków.
8.45 – 9.00	Zabiegi higieniczno – pielęgnacyjne po posiłku
9.00 – 11.15	Realizacja zadań wychowawczo – edukacyjnych poprzez zajęcia z całą grupą, zajęcia kształtujące motorykę małą i dużą, zabawy plastyczne, muzyczne, zajęcia wspomagające rozwój w sferze przyrodniczej, plastycznej, sensorycznej i muzycznej: zabawy ruchowe, tematyczne i konstrukcyjne, zabawy ruchowe, spacer i pobyt na placu zabaw *
11.15 – 11.30	Przygotowanie do obiadu - czynności higieniczno – porządkowe.
11.30 – 12.00	Obiad - karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłków. Doskonalenie nawyków estetycznego spożywania posiłków.
12.00 – 12.15	Zabiegi higieniczno - pielęgnacyjne po posiłku i przygotowanie do poobiedniego odpoczynku.
12.15 – 14.00	Sen i wyciszenie – zaspokojenie potrzeby wyciszenia i odpoczynku – słuchanie muzyki relaksacyjnej i kołysanek.
14.00 – 14.15	Przygotowanie do podwieczorku - czynności higieniczno – porządkowe.
14.15 – 14.45	Podwieczorek.
14.45 – 16.30	Zabawy popołudniowe – zabawy ruchowe, konstrukcyjne, tematyczne w kąciakach zabaw i pożegnanie i rozchodzenie się dzieci do domu *

* oznaczone zostały zmienne aktywności inicjowane przez personel.

Wszystkie grupy realizują Ramowy plan dnia, jednakże godziny poszczególnych zajęć oraz czynności mogą się nieznacznie różnić, w zależności od grupy wiekowej.

Odstęp czasowy pomiędzy posiłkami wynosi 3 godziny.

Czynności higieniczne, takie jak zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka, odbywają się w zgodzie z indywidualnymi potrzebami dziecka, a nie według sztywnego planu grupowego. Starszym dzieciom przypomina się o możliwości skorzystania z toalety, jednak bez presji. Przewijanie odbywa się z delikatnością, w kontakcie słownym i emocjonalnym, z szacunkiem do godności dziecka.

Odpoczynek. Każdego dnia w harmonogramie dla całej grupy jest przewidziany czas na odpoczynek. W grupie najmłodszej często jest wcześniej niż w grupach starszych – zależy to od potrzeb dzieci. W grupie zróżnicowanej wiekowo zorganizowany czas na odpoczynek i sen wymaga dopasowania rytmu młodszych i starszych dzieci. Trzeba jednak pamiętać, że dzieci muszą mieć możliwość odpoczynku w ciągu dnia zawsze, kiedy tego potrzebują. Dzieci powinny mieć możliwość wyboru sposobu odpoczynku, np. leżenia na kocyku/macie, wyciszenia się w specjalnym miejscu (namiot, „baza”, kącik wyciszenia) czy w łóżeczku.

4. Planowane aktywności

Aktywności opiekuńcze

- Codzienna obserwacja stanu zdrowia: wygląd skóry, zachowanie, apetyt, kontakt z rówieśnikami; zgłaszanie niepokojących objawów pielęgniarce lub kierownikowi.
- Organizacja przestrzeni bezpiecznej: zabezpieczenie kantów, kontrola temperatury posiłków, utrzymanie czystości zabawek i sprzętu.
- Wspieranie rytmów biologicznych: elastyczne drzemki, wyciszenie sali.
- Pomoc w czynnościach samoobsługowych, zachęcanie do samodzielności.
- Wsparcie emocjonalne: reagowanie na stres, pomoc w adaptacji, akceptacja emocji.
- Umożliwienie kontaktu z ulubionymi przedmiotami (przytulanki) w trudniejszych chwilach.

Aktywności wychowawcze

- Wprowadzanie prostych norm grupowych poprzez pozytywne komunikaty.
- Krótkie rytuały: poranne powitanie, piosenki, wspólne odliczanie przed posiłkiem.
- Modelowanie zachowań społecznych: dzielenie się, prośenie o pomoc, rozwiązywanie sporów.

- Wspieranie samoregulacji: ćwiczenia wyciszające i zabawy relaksacyjne.
- Pomoc w radzeniu sobie z frustracją i konfliktami.
- Angażowanie dzieci w drobne zadania: nakrywanie do stołu, odkładanie książek.

Aktywności edukacyjne

- Językowe: codzienne czytanie, zabawy fonacyjne, wprowadzanie nowych słów, proste dialogi, krótkie wierszyki.
- Poznawcze: zabawy klasyfikacyjne, eksperymenty sensoryczne i przyrodnicze, wstęp do pojęć matematycznych, orientacja w przestrzeni.
- Motoryka mała: zabawy manipulacyjne, rysowanie, malowanie, przewlekanie sznurków.
- Motoryka duża: tory przeszkód, chusty animacyjne, ćwiczenia na powietrzu, spacer.

Aktywności emocjonalno-społeczne

- Rozmowy o emocjach, bajki terapeutyczne.
- Zabawy w role i wspólne celebrowanie sukcesów.
- Tworzenie albumów lub kącików emocji.

Aktywności sensoryczne

- Codzienna stymulacja zmysłów: dotyk, smak, słuch, zapach, ruch.
- Sensoplastyka, ścieżki sensoryczne, zajęcia z dźwiękiem i zapachami.

Aktywności artystyczne

- Muzykoterapia, wspólne muzykowanie.
- Tworzenie dekoracji, zabawy teatralne, prace plastyczne.

Aktywności ruchowe

- Codzienna gimnastyka, zabawy imitacyjne, rytmiczne, równoważne.
- Spacerzy obserwacyjne.

Współpraca z rodzicami

- Regularne informacje o rozwoju dziecka, konsultacje indywidualne.
- Udział w wydarzeniach i warsztatach.
- Wspólne projekty i akcje charytatywne.

Dokumentowanie i monitorowanie postępów

- Obserwacje rozwojowe, analiza funkcjonowania grupy, dokumentacja indywidualna.
- Wnioski omawiane z zespołem i rodzicami.
- Stała współpraca z dyrektorem i pielęgniarką w zakresie dobrostanu dzieci.

Aktywności wykraczające poza codzienną rutynę

- Mini-projekty tematyczne: tygodnie tematyczne, eksperymenty.
- Uroczystości: Mikołajki, Dzień Rodziny, Dzień Dziecka itp.
- Wyjątkowe dni sensoryczne i ekologiczne działania: sadzenie roślin, segregacja, mini ogródek.

STANDARD 1.2 PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY:

1. Uwzględnia specyfikę instytucji opieki dotyczącą dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów.

Zespół Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu

Siedziba oraz wpis do rejestru:

Żłobek Samorządowy nr 3 (główna siedziba Zespołu),

ul. Niepodległości 15,

58-300 Wałbrzych.

Wpisany do rejestru 16.10.2013 roku pod numerem 3549/Z

Żłobek Samorządowy nr 7

ul. Truskawiecka 21,

58-301 Wałbrzych.

Wpisany do rejestru 01.12.2018 roku pod numerem 12833/Z

Dostęp do środków transportu:

Komunikacja miejska

Żłobek Samorządowy nr 3: linie komunikacji miejskiej nr: A, 10, 12.

Żłobek Samorządowy nr 7: linie komunikacji miejskiej nr: 5, 20.

Organ Prowadzący:

Gmina Wałbrzych – Miasto na prawach Powiatu

pl. Magistracki 1,

58-300 Wałbrzych,

tel. 74 66-55-100,

e-mail: um@um.walbrzych.pl

Struktura i zasoby:

Liczba miejsc:

Żłobek Samorządowy nr 3 – 65 miejsc

Grupy wiekowe: 3

Żłobek Samorządowy nr 7 – 75 miejsc

Grupy wiekowe: 3

Dostępność specjalistycznych sal:

Żłobek Samorządowy nr 3: trzy bawialnie, trzy sypialnie, izolatka;

Żłobek Samorządowy nr 7: trzy bawialnie, trzy sypialnie, izolatka;

Przestrzenie zewnętrzne: przy każdej placówce dostępny jest ogrodzony plac zabaw wyposażony w urządzenia i sprzęty dostosowane do wieku i możliwości dzieci, spełniające normy bezpieczeństwa.

Kadra i kierownictwo:

Dyrektor Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu: mgr Izabela Nykowska.

Zastępca Dyrektora Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1: mgr Elżbieta Kaźmierczak.

Wykwalifikowana kadra opiekunów oraz pielęgniarek z doświadczeniem w pracy z dziećmi do lat 3, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 11 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3.

Kontakt:

a) **Żłobek Samorządowy nr 3**

e-mail: dyrektor@zzs1.walbrzych.pl

Intendent: intendent3@zzs1.walbrzych.pl

Zastępca Dyrektora: wicedyrektor@zzs1.walbrzych.pl

Telefon kontaktowy: 74 842 11 13

Wewnętrzny: 21 – Dyrektor

22 – Intendent

23 – Grupa I

24 – Grupa II

25 – Grupa III

b) **Żłobek Samorządowy nr 7**

e-mail: dyrektor@zzs1.walbrzych.pl

Intendent: intendent7@zzs1.walbrzych.pl

Zastępca Dyrektora: wicedyrektor@zzs1.walbrzych.pl

Telefon kontaktowy: 602 733 541

26 – Dyrektor

26 – Intendent

21 – Grupa I

22 – Grupa II

23 – Grupa III

Godziny otwarcia:

Poniedziałek – Piątek: 5:30– 16:30

Innowacje (informacje o nowatorskich rozwiązaniach wdrażanych w placówce):

Projekt edukacyjny „W Krainie Dźwięku” to edukacyjna przygoda, której celem jest wprowadzenie najmłodszych dzieci w fascynujący świat dźwięków. Poprzez różnorodne formy zabawy dzieci będą miały okazję rozwijać percepcję słuchową, poznawać różne źródła dźwięków, eksperymentować z instrumentami i dźwiękami otoczenia. Projekt stawia na multi-sensoryczne doświadczanie świata, wspierając jednocześnie rozwój mowy, koordynacji ruchowej, emocjonalności i kreatywności.

Projekt edukacyjny "Zielony Zakątek" - Sadzenie i Pielęgnacja Roślin" ma na celu wprowadzenie dzieci w świat natury i ekologii poprzez praktyczne działania związane z uprawą roślin. Dzieci będą miały możliwość samodzielnie sadzić rośliny, obserwować ich wzrost oraz uczyć się o potrzebach roślin i środowiska, w którym żyją. Tego typu działania rozwijają odpowiedzialność, współpracę, a także pozytywnie wpływają na rozwój sensoryczny dzieci. Projekt jest również szansą na stworzenie w żłobku małego, zielonego zakątka, który będzie przyjaznym miejscem zarówno do nauki, jak i zabawy.

Projekt „Dogoterapia – bezpieczny kontakt ze zwierzęciem” - Dogoterapia w żłobku to cykl zajęć prowadzonych przez wykwalifikowanego dogoterapeutę z udziałem specjalnie wyszkolonego psa. Projekt ma na celu stymulowanie rozwoju emocjonalnego, społecznego i sensorycznego dzieci, a także budowanie poczucia bezpieczeństwa, empatii i pozytywnych relacji z otoczeniem. Zajęcia odbywają się w bezpiecznych warunkach, zgodnie z obowiązującymi standardami higieniczno-sanitarnymi oraz zasadami pracy z psem terapeutycznym.

Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci

Placówka zapewnia dzieciom bezpieczne, sprzyjające rozwojowi warunki. Sale, meble i zabawki spełniają normy bezpieczeństwa, a ich stan jest regularnie kontrolowany. Dzieci pozostają pod stałą opieką personelu.

Dbamy także o **bezpieczeństwo emocjonalne**, tworząc atmosferę spokoju, akceptacji i przewidywalności. Adaptacja przebiega przy udziale rodzica oraz z poszanowaniem emocji dziecka.

W codziennej pracy stosujemy **indywidualizację** – uwzględniamy wiek, możliwości i potrzeby każdego dziecka, prowadząc systematyczną obserwację i współpracując ze specjalistami, gdy jest to konieczne.

Rodzice są naszymi partnerami. Utrzymujemy stały kontakt i wspólnie wspieramy rozwój dziecka w żłobku i poza nim.

Monitoring (informacje o systemach monitoringu i bezpieczeństwa):

Żłobek Samorządowy nr 3 w Wałbrzychu – monitoring znajduje się w szatni i korytarzu oraz na zewnątrz budynku.

Żłobek Samorządowy nr 7 w Wałbrzychu – monitoring w każdej sali zabaw, w ciągach komunikacyjnych oraz na zewnątrz budynku. Dostęp do monitoringu posiada Dyrektor placówek.

Specjalne programy:

1. Rządowe wsparcie finansowe „Aktywnie w Żłobku” z Programu ZUS „Aktywny Rodzic”.
2. Programy edukacyjno-rozwojowe realizowane przez placówkę.
3. Resortowy program „Aktywne place zabaw 2025”

**STANDARD 2.4. SPORZĄDZONY JEST RAMOWY PROGRAM ADAPTACJI DZIECI
UWZGLĘDNIAJĄCY AKTYWNY UDZIAŁ RODZICÓW**

**PLAN ADAPTACJI DZIECKA W ZESPOLE ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH NR 1 W
WAŁBRZYCHU**

Cel programu:

Celem programu adaptacji jest stworzenie nowo przyjętym dzieciom optymalnych warunków do łagodnego i jak najmniej stresującego przejścia z domowego otoczenia do nowego środowiska opiekuńczego, jakim są Żłobek Samorządowy nr 3 oraz Żłobek Samorządowy nr 7 w Wałbrzychu. Program ma na celu ograniczenie trudności adaptacyjnych, budowanie poczucia bezpieczeństwa oraz zaufania do personelu, a także rozwijanie partnerskiej i opartej na współpracy relacji z rodzicami — wszystko z myślą o jak najlepszym funkcjonowaniu i dobrostanie dziecka.

Założenia programowe:

Program adaptacyjny obejmuje wszystkie nowo przyjęte dzieci – niezależnie od ich wieku – i opiera się na wiedzy dotyczącej rozwoju najmłodszych od 20. tygodnia życia do roku szkolnego, w którym kończą 3 lata. Adaptacja w Żłobku jest procesem trwającym przeciętnie około 10 dni, przy czym czas ten może ulec zmianie w zależności od indywidualnych potrzeb i wcześniejszych doświadczeń dziecka.

Kluczowym elementem adaptacji jest obecność rodzica lub innej bliskiej dziecku osoby, np. babci czy niani. Obecność ta jest stopniowo skracana, a jednocześnie wydłużany jest samodzielny pobyt dziecka w placówce. Harmonogram pracy grupy dostosowuje się do potrzeb dzieci rozpoczynających adaptację – pobyty

adaptacyjne planowane są zwykle na pierwsze godziny dnia, kiedy liczba dzieci jest mniejsza, a personel może poświęcić nowym podopiecznym więcej uwagi.

Zarówno personel, jak i rodzice dbają o ograniczenie stresu dziecka. Wsparcie obejmuje m. in. redukcję nadmiernych bodźców wzrokowych i słuchowych oraz częste przebywanie na świeżym powietrzu, co sprzyja wyciszeniu i budowaniu poczucia bezpieczeństwa.

PRZEBIEG PROGRAMU ADAPTACJI

Etap I. Poznanie – etap ten można realizować, zanim dziecko oficjalnie zostanie przyjęte do Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu lub tuż po jego zapisaniu.

- **Dziecko:**
 - zaznajamia się z nowym środowiskiem (przestrzeń, ludzie, dźwięki, zapachy, zwyczaje, smaki);
 - **Rodzice:**
 - poznają placówkę i zasady jej funkcjonowania;
 - otrzymują materiały informacyjne dotyczące przebiegu procesu adaptacji oraz znaczenia obecności rodziców w procesie adaptacji dla zdrowia i dobrostanu dziecka;
 - otrzymują wskazówki, jak przygotować dziecko do rozpoczęcia uczęszczania do Żłobka, takie jak: „wizyta zapoznawcza” w instytucji opieki, stopniowe przyzwyczajanie dziecka do rozstań z rodzicami, zwiększanie samodzielności dziecka itp. Zapoznanie rodziców z harmonogramem obejmującym stałe i zmienne elementy dnia;
 - **Opiekun:**
 - zaznajamia się z dzieckiem i rodzicami;
 - nawiązuje indywidualny kontakt z rodzicami (telefonicznie, mailowo lub osobiście);
 - przeprowadza wywiad, ew. omawia wypełniony przez rodziców formularz na temat potrzeb i rozwoju dziecka;

Na podstawie zebranych informacji, opiekun wspólnie z rodzicami ustala indywidualny plan adaptacji w tym: termin rozpoczęcia adaptacji (godziny pobytu, czas pobytu dziecka w pierwszych dniach) oraz udział rodzica/osoby bliskiej. Adaptacja z rodzicem przypada na pierwsze trzy dni uczęszczania dziecka do placówki, rodzic przebywa z dzieckiem na grupie od godz. 9:00 – 10:00. W kolejnych dniach dziecko przyprowadzane jest o stałych porach a czas pobytu w placówce stopniowo wydłużamy.

- **Dyrektor Żłobka – osoba kierująca instytucją:**

Przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do instytucji organizuje spotkanie z rodzicami nowoprzyjętych dzieci oraz dziećmi, które zostaną przyjęte. Podczas spotkań zapoznaje rodziców i dzieci z placówką, jej

ofercą, programem adaptacji, przekazuje materiały informacyjne. Jeśli dziecko zostanie przyjęte w trakcie roku, te działania organizowane są indywidualnie.

Etap II. Budowanie zaufania

- **Rodzice:**

- mają obowiązek zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa przez swoją obecność, uważne (nienadmierne) towarzyszenie;
- uprzedzają dziecko o swoim wyjściu;
- stwarzają dziecku okazje do stopniowego podejmowania zabaw z innymi dziećmi (np. przez siedzenie w jednym określonym miejscu, co skłania dziecko do podejmowania prób włączania się w interesujące je zabawy);
- współpracują z personelem i stosują się do wskazówek dotyczących miejsca pobytu i zakresu aktywności;
- omawiają z personelem Żłobka postępy dziecka w adaptacji w czasie wyznaczonym przez personel na rozmowy;

- **Opiekun:**

- respektuje potrzeby zachowania dystansu przez dziecko, obserwowania z boku, nie zmusza do uczestnictwa w zabawach, jeśli dziecko nie jest na to gotowe; daje czas na oswojenie się z nowym miejscem – dziecko może siedzieć na kolanach rodzica / osoby bliskiej lub wracać do niej, kiedy tego potrzebuje;
- kieruje szczególną uwagę ku nowemu dziecku, stara się nawiązać z nim bliski, ciepły kontakt;
- często zwraca się do dziecka po imieniu, wyjaśnia, co się będzie działo, zapewnia o swojej obecności i pomocy;
- zapoznaje dziecko i towarzyszącą mu osobę bliską z rozkładem dnia, obowiązującymi zasadami, pokazuje, gdzie znajdują się ważne miejsca (łazienka, szatnia, kącik zabawek itp.);
- pomaga dziecku w nawiązaniu relacji z innymi dziećmi – przedstawia je grupie, prezentuje ciekawe materiały, inicjuje zabawy z grupą, uważnie rozpoznaje sygnały chęci dziecka do dołączenia do grupy;
- w razie trudności dziecka (płacz, agresja, wycofanie) opiekun reaguje ze spokojem, zrozumieniem: oferuje pocieszenie, wsparcie, ale nie zmusza na siłę do niczego. Jeśli dziecko wybiera rodzica / osobę bliską, opiekun nie interweniuje i nie staje pomiędzy dzieckiem a rodzicem / osobą bliską;
- proponuje atrakcyjne zabawy, np. lepienie z modeliny, budowanie zjeżdżalni dla samochodów, konstruowanie wieży z dużych klocków, tory przeszkód dla dzieci (tunele, przeszkody, bujaki), przelewanie i przesypywanie w kąciku sensorycznym (stół lub miska z wodą na tarasie) oraz zabawy, które dziecko lubi (rozmowa / ankieta w I fazie adaptacji);

- ustala z rodzicem / osobą bliską zakres jej aktywności oraz czas i miejsce pobytu w grupie. Omawia, jak dziecko funkcjonowało, jakie pojawiły się postępy, trudności. Wspólnie z rodzicami szuka rozwiązań ewentualnych problemów;
- jeśli dziecko po dłuższym czasie (po 10 dniach) nadal ma duże trudności adaptacyjne, opiekun konsultuje sytuację z rodzicami i osobą kierującą instytucją. Wspólnie z rodzicami mogą zdecydować o wydłużeniu obecności rodzica/ osoby bliskiej, modyfikacji planu adaptacji;

Faza III. Separacja – powierzenie

Zakończenie okresu adaptacji następuje, gdy dziecko względnie swobodnie funkcjonuje w grupie, chętnie uczestniczy w zabawach, rozstaje się z rodzicami bez większego stresu. Cechy udanej adaptacji:

- **Dziecko:**
 - rozpoznaje opiekunów, pozytywnie na nich reaguje;
 - odchodzi od rodzica i bawi się bez jego udziału;
 - akceptuje pocieszenie od opiekunów;
 - po wyjściu rodzica, nawet jeśli się zasmuci lub wykaże inne negatywne emocje, potrafi się uspokoić w towarzystwie opiekuna;
 - rozpoznaje elementy rutyny w Żłobku – odkłada buty i kurtkę na miejsce, myje ręce przed posiłkiem, siada do posiłku itp.;
 - włącza się w zabawy inicjowanej przez opiekuna i/lub inne dzieci;
 - samo sięga po ulubione zabawki;
 - jest w stanie pójść na drzemkę podczas pobytu w Żłobku;
 - uczestniczy w posiłkach;
- **Rodzice:** w pełni ufają instytucji, nawiązał więź z dzieckiem i rodzicem. Jest nastawiony na dalszą owocną współpracę z rodzicami/ opiekunami prawnymi dla dobra dziecka.
- **Opiekun:** nawiązał więź z dzieckiem i rodzicem. Jest nastawiony na dalszą owocną współpracę z rodzicami/ opiekunami prawnymi dla dobra dziecka.

Na zakończenie adaptacji opiekun podsumowuje przebieg procesu adaptacji z rodzicami dziecka, przekazuje swoje obserwacje, wnioski, ewentualne rekomendacje do dalszej pracy.

STANDARD 4.1. INSTYTUCJA OPIEKI STWARZA DZIECIOM WARUNKI DO ODPOCZYNKU W POMIESZCZENIU W DWÓCH RÓŻNYCH FORMACH (W SZCZEGÓLNOŚCI: ODPOCZYNEK NA LEŻACZKACH, CICHA AKTYWNOŚĆ NA DYWANIE)

Placówka zapewnia dzieciom możliwość odpoczynku zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami. Odpoczynek organizowany jest w dwóch formach:

- odpoczynek na leżaczkach/w łóżeczkach – w wyciszonej sali, przy przyciemnionym świetle i spokojnej atmosferze, co sprzyja regeneracji i poczuciu bezpieczeństwa;
- cicha aktywność na dywanie – dzieci, które nie śpią, mogą uczestniczyć w spokojnych zabawach (oglądanie książeczek, układanie klocków, zabawy wyciszające), pozostając pod opieką personelu;

Obie formy odpoczynku są dostępne jednocześnie, a personel dba o to, by każde dziecko mogło wybrać sposób regeneracji najbardziej odpowiedni dla siebie.

STANDARD 4.2. INSTYTUCJA OPIEKI MA SPISANĄ LISTĘ DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECKA PODCZAS CZYNNOŚCI HIGIENICZNYCH.

LISTA DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH AUTONOMIĘ DZIECI W CZYNNOŚCIACH HIGIENICZNYCH.

1. Informuję dziecko o zamiarze zmiany pieluszki i czekam na jego reakcję.
2. Przypominam dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale dzieci same decydują, czy chcą z nich skorzystać.
3. Uwzględniam prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie.
4. Dziecko nie musi pytać o pozwolenie na skorzystanie z toalety lub umycie rąk.
5. Wspieram samodzielność dzieci związaną z higieną odpowiednio do poziomu ich rozwoju, wspomagam je w treningu związanym z higieną, ale respektuję ich prawo do odmowy tego treningu.
6. Na bieżąco uzgadniam z pozostałymi opiekunami sposoby wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.
7. Jest ustalone, kto z personelu przekazuje informacje rodzicom i zbiera od nich istotne informacje związane z higieną.
8. Wymieniam z rodzicami aktualne informacje na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadniam z nimi wspólne działania w tym zakresie.
9. Nigdy nie karzę dzieci za załatwianie naturalnych potrzeb fizjologicznych, niezależnie od miejsca, gdzie to się odbywa (skorzystanie z nocnika, zmoczenie się).
10. Nie zawstydzam dziecka ani nie okazuję rozczarowania, gdy dziecko nie zasygnalizuje potrzeby skorzystania z nocnika lub toalety.

11. Przewijam dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości, jestem w kontakcie z dzieckiem.
 12. Nie okazuję dzieciom werbalnie i niewerbalnie swojej niechęci przy czynnościach związanych z pielęgnacją.
 13. Wypracowuję z dziećmi nawyk mycia rąk – odbywa się to co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie rozwoju).
- Lista dostępna na każdej grupie w placówkach Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu.

STANDARD 4.4. INSTYTUCJA OPIEKI MA SPISANĄ LISTĘ DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH SAMODZIELNOŚĆ DZIECKA PODCZAS POSIŁKÓW.

LISTA DZIAŁAŃ PERSONELU WSPIERAJĄCYCH SAMODZIELNOŚĆ DZIECKA PODCZAS POSIŁKÓW

1. Nie zmuszam dzieci do siadania przy stole, jeśli nie mają potrzeby jedzenia.
2. Uprzedzam dzieci, że zbliża się pora posiłku, pozwalając im dokończyć zabawę.
3. Zapraszam dzieci do wspólnego nakrywania do stołu i sprzątanía po posiłku.
4. Daję dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.
5. Nie nagradzam dzieci za zjedzenie posiłku ani nie karzę za odmowę jedzenia.
6. Akceptuję to, że dziecko może nie chcieć niczego zjeść.
7. Uwzględniam werbalne i pozawerbalne sygnały dzieci dotyczące potrzeby jedzenia oraz ilości spożywanych potraw.
8. Nie nalegam, aby dziecko zjadło wszystko, co ma na talerzu.
9. W miarę możliwości rozwojowych pozwalam, żeby dzieci same nakładały sobie jedzenie.
10. Dziecka, które nałoży sobie za dużo, nie zmuszam do zjedzenia wszystkiego.
11. Zachęcam dzieci, w tym także niemowlęta, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.
12. Pozwalam jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.
13. Dziecku, które ma trudności z jedzeniem, pomagam, karmiąc je łyżeczką lub widelcem za jego zgodą.
14. Dzieci nieumiejące samodzielnie jeść karmię w kontakcie „jeden na jeden”.
15. Dopilnowuję, żeby wszystkie dzieci w czasie posiłku miały stały dostęp do łyżki i widelca.
16. Pozwalam dzieciom podczas posiłku prowadzić rozmowy z personelem i innymi dziećmi siedzącymi przy stole.
17. Staram się w miarę możliwości jeść razem z dziećmi przy stolikach.
18. Proponuję dzieciom potrawy, tłumaczę nazwy i składniki dania.
19. Rozmawiam z dziećmi o tym, co jest zdrowe, a co nie.

20. Umożliwiam dzieciom uprawianie ziół (warzyw) w ogrodzie lub doniczkach na oknie.
21. Umożliwiam dzieciom udział w przygotowaniu napojów i prostych potraw.
22. Zbieram od rodziców informacje dotyczące żywienia dziecka, w tym jego preferencji żywieniowych, godzin posiłków, nawyków i rytuałów, ewentualnych trudności żywieniowych, umiejętności.
23. Wspólnie z rodzicami i współpracownikami uzgadniamy potrzeby dzieci związane z żywieniem, uwzględniając zasady zdrowego żywienia i profilaktyki otyłości.
24. Zachęcam rodziców do stosowania zasad zdrowego żywienia w domu.
25. Upowszechniam przepisy i pomysły na zdrowe posiłki, materiały na temat zdrowego żywienia.
26. Prowadzę bieżącą obserwację dzieci w sytuacjach związanych z żywieniem i w razie wyraźnie niepokojących objawów dzielę się spostrzeżeniami z rodzicami.
27. Wiem, jakie zachowania dzieci związane z żywieniem uznać za niepokojące i w razie potrzeby kieruję rodziców do specjalisty.

Lista dostępna na każdej grupie w placówkach Zespołu Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu.

STANDARD 5.1. W INSTYTUCJI OPIEKI OKREŚLONE SĄ WSPÓLNE DLA CAŁEGO PERSONELU SPOSOBY:

1. Nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa:

Utrzymywanie stałości i przewidywalności w kontaktach i rytuałach dnia - utrzymywanie stałej kadry w grupie, konsekwentne stosowanie ustalonych zasad i rytuałów dnia, zapowiadanie dziecku każdej czynności („Teraz pójdziemy umyć ręczki”, „Za chwilę zmienimy pieluszkę”)

Życzliwa, spokojna i uważna komunikacja z dzieckiem, nazywanie emocji - rozmowa na wysokości wzroku dziecka, mówienie spokojnym, łagodnym tonem, nazywanie emocji i potrzeby dziecka („Widzę, że się martwisz, jestem przy tobie”).

Szybkie i adekwatne reagowanie na potrzeby dziecka - uważna obserwacja sygnałów niewerbalnych, udzielanie wsparcia emocjonalnego i fizycznego, zapewnianie natychmiastowej pomocy w trudnych sytuacjach.

Budowanie relacji opartej na zaufaniu, uwzględnianie indywidualnych cech dziecka - indywidualne powitania każdego dziecka, okazywanie pozytywnej uwagi (uśmiech, dotyk wspierający, ciepłe słowa), pamiętanie o preferencjach i indywidualnych cechach dzieci.

Tworzenie atmosfery akceptacji, szacunku i bezpieczeństwa emocjonalnego - akceptowanie emocji dziecka niezależnie od ich rodzaju, unikanie oceniania i porównywania, zachęcanie do wyrażania potrzeb w bezpieczny sposób.

Stosowanie bezpiecznego, rozwojowego dotyku - przytulenie dziecka, kiedy tego potrzebuje, delikatne podprowadzenie za rękę, trzymanie na kolanach podczas adaptacji czy w sytuacjach stresowych.

Wspieranie autonomii dziecka poprzez pozwalanie na wybory i samodzielne działania - pozwalanie na samodzielne próby i odkrywanie, dawanie wyboru, gdy to możliwe („Którą zabawkę wybierasz?”, „Chcesz siedzieć tu czy tam?”), zachęcanie, a nie wyřęczanie.

Tworzenie przestrzeni do budowania bliskości - wspólne czytanie ksiąŹek, zabawy na podłozdzie, wspólne śpiewanie, rytuały przytulania i kołysania podczas wyciszania.

Współpraca z rodzicami w celu spójnego wspierania dziecka - codzienna wymiana informacji o samopoczuciu dziecka, uwzględnianie wskazówek rodziców dotyczących przyzwyczajęń i potrzeb, wspólne ustalanie strategii adaptacji i wsparcia emocjonalnego.

2. Reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci:

Spokojny i przyjazny ton głosu – opiekunowie używają łagodnej, wyważonej intonacji, co pomaga dzieciom uspokoić emocje i lepiej zrozumieć przekaz bez poczucia presji.

Jasne, proste komunikaty – instrukcje i informacje przekazywane są w sposób krótki i dostosowany do wieku dziecka, ułatwiając jego zrozumienie i współpracę.

Akceptowanie i nazywanie uczuć dziecka – personel werbalnie wyraża zrozumienie emocji, np. „Widzę, że jesteś smutny”, co wspiera poczucie bezpieczeństwa i bycia zrozumianym.

Kontakt wzrokowy na poziomie dziecka – opiekunowie schylają się lub klękają, by patrzeć dziecku w oczy, co buduje bliskość i zaufanie.

Mimika i gesty wspierające komunikację – uśmiech, przyjazny wyraz twarzy oraz uspokajające ruchy dłoni pomagają dzieciom odczytać intencje dorosłych.

Pokazywanie właściwych zachowań – personel demonstruje dzieciom poŹądane reakcje, np. prośenie o pomoc, dzielenie się zabawkami czy rozwiązywanie konfliktów.

Empatia i cierpliwość w działaniu – opiekunowie dostosowują reakcje do emocji dziecka, dając mu czas na wyciszenie i nie wymuszając natychmiastowych zachowań.

Łagodne, konsekwentne stawianie granic – dorosły jasno komunikuje, co jest dozwolone, a czego nie, zarówno słowami, jak i postawą ciała, zapewniając jasność zasad i poczucie bezpieczeństwa.

Unikanie pośpiechu, krzyku i nagłych reakcji – personel kontroluje własne emocje, aby nie wprowadzać napięcia i nie wywoływać niepokoju u dzieci.

3. Komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych:

Używanie prostego, zrozumiałego języka – opiekunowie przekazują informacje o nadchodzących czynnościach krótkimi, jasnymi zdaniami dostosowanymi do możliwości językowych dzieci.

Zapowiadanie kolejnych działań z wyprzedzeniem – personel informuje dzieci o zmianach aktywności, np. „Za chwilę będziemy sprzątać zabawki” lub „Za moment idziemy na obiad”, co ułatwia przygotowanie się do przejścia.

Stały i przewidywalny rytm dnia – codziennie powtarzana struktura dnia daje dzieciom poczucie stabilności i bezpieczeństwa.

Wykorzystywanie sygnałów niewerbalnych – gesty, ilustracje, piktogramy, mimika lub delikatne sygnały dźwiękowe (np. spokojna muzyka przy odpoczynku) wspomagają rozumienie komunikatu.

Stopniowe wprowadzanie zmian – opiekunowie pokazują dzieciom kolejne etapy przejścia, np. „Najpierw umyjemy rączki, potem zjemy obiad”.

Kontakt wzrokowy i bliskość – komunikaty przekazywane są na wysokości oczu dziecka, w sposób łagodny i przyjazny, co wzmacnia poczucie bezpieczeństwa.

Wyjaśnianie przyczyn zmian – jeśli plan ulega zmianie, personel tłumaczy dzieciom w prosty sposób, np. „Nie idziemy na plac zabaw, bo pada deszcz”.

Powtarzanie informacji w razie potrzeby – personel cierpliwie przypomina o nadchodzących czynnościach, aby dzieci mogły je zrozumieć i zaakceptować.

Wsparcie w adaptacji do zmian – opiekunowie reagują empatycznie wobec dzieci, które mają trudności z przejściami, dając czas na oswojenie się z nową sytuacją i zachęcając do udziału.

Pozytywne i spokojne przekazywanie komunikatów – opiekunowie informują w sposób łagodny i zachęcający, co wspiera pewność siebie dziecka i chęć uczestnictwa w aktywnościach.

**STANDARD 6.1. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM
UWZGLĘDNIONO WYTYCZNE SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI U DZIECI POCZUCIA
PRZYNALEŻNOŚCI DO GRUPY ORAZ ZAINTERESOWANIA INNYMI.**

Organizacja przestrzeni:

Przestrzeń w salach aranżowana jest w sposób umożliwiający dzieciom obserwowanie działań innych oraz podejmowanie interakcji społecznych. Do tego celu stosuje się m.in.:

- podział sali na strefy aktywności, w których dzieci mogą realizować różnorodne działania dopasowane do wieku i potrzeb rozwojowych;
- elastyczne przekształcanie przestrzeni w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci, co pozwala na spontaniczne inicjowanie kontaktów z rówieśnikami;

Działania personelu w budowaniu poczucia przynależności:

Personel kształtuje środowisko sprzyjające integracji i współpracy poprzez:

- rytuały codziennego przywitania i pożegnania, które dają dzieciom poczucie stabilności i bezpieczeństwa;
- wspólnie realizowany harmonogram dnia, w którym powtarzające się zabawy integracyjne sprzyjają wzmocnieniu więzi w grupie;

- organizowanie wspólnych zabaw w małych grupach, co pozwala dzieciom na budowanie relacji i naukę współdziałania;
- angażowanie dzieci w dekorowanie sali i tworzenie przestrzeni wspólnej, co zwiększa poczucie współodpowiedzialności i przynależności;
- stwarzanie okazji do zabaw równoległych i naśladowania działań innych dzieci, co wspiera obserwację i uczenie się społecznych interakcji;
- modelowanie pozytywnych zachowań społecznych przez personel oraz wspieranie dzieci w nawiązywaniu kontaktów, dzieleniu się i rozwiązywaniu konfliktów;
- wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do włączania ich w aktywności grupowe i wspólne zabawy;

Takie działania zapewniają dzieciom możliwość rozwijania kompetencji społecznych, emocjonalnych i komunikacyjnych, sprzyjają kształtowaniu poczucia własnej wartości oraz wspierają autonomię w

ramach życia grupowego. Przestrzeń i metody pracy są elastyczne, aby dostosować je do indywidualnych potrzeb każdego dziecka, zgodnie z prawem do uczestnictwa w decyzjach dotyczących jego życia codziennego i prawa do zabawy.

STANDARD 6.2. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM ZESPOŁU PRZEWIDZIANO DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ AUTONOMII DZIECI.

Działania realizowane są poprzez:

1. Umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących.

Personel wspiera prawo dzieci do wyrażania opinii i decydowania o własnym życiu poprzez:

- zachęcanie dzieci do wyboru aktywności i zabaw, w których chcą uczestniczyć;
- umożliwianie podejmowania decyzji dotyczących sposobu wykonywania czynności codziennych, np. ubierania się, wyboru zabawek, uczestnictwa w zajęciach grupowych;
- poszanowanie decyzji dzieci dotyczących dzielenia się zabawkami i udziału w zabawach z rówieśnikami;

- wspieranie dzieci w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i konfliktów, udzielanie pomocy tylko w razie potrzeby;
- umożliwienie wyboru ról w zabawach, np. dyżurnego lub lidera grupy;
- tworzenie warunków do eksplorowania i inicjowania działań w ramach grupy.

2. Zwiększanie samodzielności dzieci.

Personel wspiera rozwój samodzielności dzieci poprzez:

- tworzenie okazji do rozwijania nowych umiejętności i docenianie wysiłków dziecka;
- wspieranie dzieci w nauce higieny osobistej, np. mycia rąk, korzystania z toalety;
- umożliwienie samodzielnego spożywania posiłków, nauki używania sztućców i prawidłowego siedzenia przy stole w grupie;
- naukę samodzielnego ubierania się i rozbierania, dawanie dzieciom czasu na wykonanie czynności własnymi siłami;
- stwarzanie warunków do eksplorowania i samodzielnego działania w zabawach i codziennych czynnościach;
- wspieranie inicjatywy dzieci, rozwijanie pewności siebie i poczucia sprawczości;
- umożliwienie aktywności twórczej i uczestnictwa w działaniach kulturalnych, np. poprzez zabawy, muzykę, książki i kontakty ze sztuką.

STANDARD 6.3. ZADANIA PERSONELU WSPIERAJĄCE WSPÓLPRACĘ I KOMUNIKACJĘ DZIECI W GRUPIE.

Personel wspiera rozwój kompetencji społecznych i komunikacyjnych dzieci, zgodnie z prawem dziecka do wyrażania własnych opinii i uczestnictwa w życiu grupy.

- modelowanie pozytywnych zachowań społecznych, np. dzielenia się zabawkami, proszenia o pomoc, wyrażania emocji;
- organizowanie zabaw grupowych i integracyjnych, umożliwiających wybór ról oraz współpracę z rówieśnikami;

- zachęcanie dzieci do komunikacji werbalnej i niewerbalnej, nazywania emocji, przedmiotów i czynności;
- wzmacnianie zachowań pozytywnych, docenianie współpracy i pomagania innym, delikatne korygowanie zachowań trudnych;
- wspieranie dzieci w rozwiązywaniu konfliktów poprzez szukanie kompromisów i spokojne wyrażanie uczuć;
- organizacja przestrzeni sprzyjającej wspólnej zabawie i interakcji, tworzenie kącików tematycznych i stref do kontaktów społecznych;
- Obserwacja relacji między dziećmi i indywidualne wsparcie dzieci wycofanych lub potrzebujących pomocy;
- Współpraca z rodzicami w zakresie wspierania komunikacji i relacji społecznych, przekazywanie wskazówek do działań w domu;

STANDARD 6.4. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM ZESPOŁU PRZEWIDZIANO CELEBROWANIA ŚWIĄT I INNYCH WAŻNYCH WYDARZEŃ.

W placówce przewiduje się celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń w celu zwiększenia samoświadomości dziecka jako ważnej jednostki w społeczeństwie.

Celebrowanie dotyczy między innymi:

- urodziny dzieci – wspólnie z rodzicami ustalany jest prosty rytuał świętowania urodzin w grupie, jednolity dla wszystkich dzieci, co sprzyja poczuciu wspólnoty i bezpieczeństwa;
- Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny – wydarzenia obchodzone są w atmosferze radości i szacunku, z udziałem dzieci i ich rodzin;
- Święta Bożego Narodzenia i Wielkanocy – obchodzone z uwzględnieniem wrażliwości i różnorodności kulturowej rodzin. Celebrowanie świąt o charakterze religijnym lub kulturowym odbywa się po wcześniejszym uzgodnieniu z rodzicami;

STANDARD 7.1. WSKAZÓWKI SPRZYJAJĄCE POZNAWANIU I DOŚWIADCZANIU OTACZAJĄCEGO ŚWIATA PRZEZ DZIECI

Personel wspiera dzieci w poznawaniu i doświadczaniu świata poprzez:

- zapewnienie dzieciom możliwości działania zarówno indywidualnie, jak i w małych czy dużych grupach;
- umożliwianie dzieciom zabaw w różnorodnych kąciach tematycznych;
- modyfikowanie tematyki kąciaków w zależności od aktualnych potrzeb dzieci;
- pozostawienie dziecku decyzji czym, w jaki sposób i przez jaki czas będzie się bawić;
- organizowanie zabaw bazujących na bezpośrednim doświadczaniu, np. poprzez udostępnianie przedmiotów codziennego użytku;
- dostosowanie czasu trwania zabawy do możliwości dzieci;
- dostosowanie tematyki organizowanych zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
- stwarzanie dzieciom możliwości mierzenia się z trudnościami oraz nowościami w relacjach z innymi dziećmi czy przedmiotami;
- stwarzanie dzieciom warunków i dawanie im czasu na eksperymentowanie oraz uczenie się na błędach;
- zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ciekawość świata, przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów naturalnych;
- zapewnianie dzieciom możliwości eksplorowania najbliższego otoczenia placówki;
- zapewnienie dzieciom warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie;

STANDARD 7.2. INICJOWANE AKTYWNOŚCI DZIECI W ŻŁOBKU POPRZEZ ROZWIJANIE MYŚLENIA PRZYCZYNOWO – SKUTKOWEGO, UMIEJĘTNOŚCI OBSERWACJI I DOŚWIADCZANIE OTACZAJĄCEGO ŚWIATA, UŻYWANIE OKREŚLEŃ DLA CECH PRZEDMIOTÓW ORAZ OKREŚLEŃ PRZESTRZENNYCH

Aktywności sprzyjające rozwojowi myślenia przyczynowo–skutkowego:

- wprawianie w ruch przedmiotu;
- manipulacje światłem;

- czynności odwracalne, np. wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie;
- czynności nieodwracalne, np. targanie, zgniatanie, zabawy lodem, budowanie i burzenie;
- rozciąganie;

Działania kształtujące umiejętność obserwacji i doświadczania świata:

- umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki;
- umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie;
- umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku;
- poznawanie świata roślin i zwierząt, środków transportu, zawodów, tradycji;
- umożliwianie obserwacji zmian zachodzących w przyrodzie w poszczególnych porach roku;

Nauka określić cech przedmiotów:

- komentowanie i opisywanie przedmiotów w trakcie różnorodnych zabaw;
- opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią;
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży–mały, większy–mniejszy, chłopczyk–dziewczynka;

Nauka określić przestrzennych:

- poszukiwanie ukrytych przedmiotów;
- przestrzenne wskazywanie przedmiotów i ich lokowanie względem stołu, krzeselka;
- zabawy ruchowe na torze przeszkód;
- układanie puzzli, klocków;
- zabawy ruchowe z nauką orientacji przestrzennej i orientacji w schemacie ciała;

STANDARD 8.1. WSKAZÓWKI METODYCZNE WSPIERAJĄCE U DZIECI ROZWÓJ GOTOWOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI POROZUMIEWANIA SIĘ Z UWZGLĘDNIENIEM MÓWIENIA DO DZIECI, AKTYWNEGO SŁUCHANIA ORAZ WZBOGACANIA SŁOWNICTWA.

Personel wspiera rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się u dzieci, z uwzględnieniem prawa dziecka do swobodnego wyrażania opinii, rozwoju językowego i uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Działania personelu wspierające komunikację werbalną i niewerbalną dzieci:

- wykonywanie ćwiczeń webo–tonalnych, logopedycznych, logorytmicznych;

- wykonywanie ćwiczeń mięśni twarzy i narządu mowy;
- naśladowanie odgłosów wydawanych przez zwierzęta, naturę, maszyny i urządzenia;
- dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka, bez infantylizacji;
- obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty dzieci;
- stosowanie pytań otwartych i zamkniętych, na które dzieci mogą odpowiadać;
- używanie pytań inicjujących rozmowę w sposób angażujący dziecko;
- czekanie na odpowiedź dziecka przed kontynuacją rozmowy;
- stosowanie różnych form wypowiedzi: pytania, twierdzenia, zdania wykrzyknikowe;
- stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko;
- rozszerzanie słownictwa dzieci poprzez nazywanie zjawisk, sytuacji i przedmiotów;
- wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami;
- rozwijanie rozmowy, która utrzymuje uwagę dziecka przy danym temacie;
- angażowanie dziecka w interakcję opartą na wspólnie dzielonym doświadczeniu;
- wyraźne artykułowanie i modelowanie głosu w celu zaangażowania dzieci;
- używanie słów z różnych kategorii: przedmioty, działania, uczucia, funkcje;
- stwarzanie okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji;
- zachęcanie do przewracania kartek, zadawania pytań, podążania za rymami, powtarzania fragmentów;
- pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy;
- stwarzanie okazji do samodzielnego oglądania książek;
- opowiadanie dzieciom historii i bajek;
- objaśnianie znaczenia nowych słów;
- stosowanie uproszczeń w kontaktach z dziećmi jeszcze nie mówiącymi lub początkującymi;
- nauka prostych piosenek i wierszyków;

**STANDARD 8.2.W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM
INSTYTUCJI OPIEKI ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE AKTYWNOŚCI, OBEJMUJĄCE
ROZMOWY Z DZIEĆMI, KOMUNIKOWANIE SIĘ DZIECI ZE SOBĄ ORAZ PERSONELEM,
AKTYWNY UDZIAŁ DZIECI WE WSPÓLNYM CZYTANIU, SŁUCHANIU TEKSTÓW,
UTWORÓW, KSIĄŻEK.**

1. Rozmowy z dziećmi:

- personel prowadzi codzienne rozmowy indywidualne i grupowe z dziećmi, dostosowując poziom języka do wieku i możliwości dziecka;
- zachęcanie dzieci do wyrażania swoich potrzeb, opinii i uczuć w sposób werbalny i niewerbalny;
- zadawanie pytań otwartych i zamkniętych, umożliwiających dzieciom wybór formy odpowiedzi i samodzielne formułowanie myśli;

2. Komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem:

- organizowanie zabaw grupowych i sytuacji wymagających współpracy, w których dzieci mogą praktykować wymianę informacji, negocjacje i wspólne podejmowanie decyzji;
- stwarzanie okazji do wspólnej gry i zabawy, która rozwija kompetencje społeczne i komunikacyjne;
- wspieranie dzieci w nauce wyrażania emocji i potrzeb w sposób adekwatny do sytuacji;

3. Wspólne czytanie i słuchanie tekstów, utworów, książek:

- organizowanie codziennych momentów wspólnego czytania i słuchania bajek, wierszy, opowiadań i piosenek, rozwijających język, słownictwo oraz rozumienie świata;
- zachęcanie dzieci do aktywnego udziału poprzez komentowanie treści, zadawanie pytań, przewracanie kartek, powtarzanie fragmentów i opowiadanie własnych historii;
- wprowadzanie różnych form komunikacji podczas czytania – opisywanie ilustracji, zadawanie pytań i rozwijanie słownika dziecka;

STANDARD 9.1. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM
INSTYTUCJI OPIEKI SĄ SPISANE WSKAZÓWKI METODYCZNE DLA PERSONELU , KTÓRE
WSPIERAJĄ ROZWÓJ FIZYCZNY DZIECI, UWZGLĘDNIAJĄCE:

Rozwój sprawności w zakresie małej motoryki:

- stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców poprzez manipulowanie przedmiotami i swobodną zabawę;
- umożliwianie ćwiczenia koordynacji wzrokowo–ruchowej np. podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności;
- codzienna organizacja zabaw manipulacyjnych, wspierająca chwyt pęsetkowy i koordynację obu rąk – np. przesypywanki (kasza, ryż);
- stymulowanie dłoni poprzez naturalne materiały, np. manipulowanie szyszkami, kamyczkami, liśćmi, gąbkami, różnymi fakturami, tkaninami;
- proponowanie zabaw plastycznych rozwijających precyzję ruchów, takich jak: malowanie palcami, kredkami świecowymi, gąbkami, odciskanie stempli, ugniatanie mas plastycznych;

Rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki:

- zapewnienia dzieciom codziennych okazji do swobodnego ruchu w sali i na świeżym powietrzu;
- organizowanie prostych torów przeszkód wspierających bieganie, czworakowanie, skakanie, wspinanie i równowagę;
- wprowadzanie zabaw ruchowych z wykorzystaniem piłek, tuneli, materacy i niskich platform;
- stosowanie piosenek i rymowanek z elementami ruchu rozwijającymi koordynację całego ciała;
- zachęcanie do zabaw na powietrzu rozwijających siłę i wydolność (ciągnięcie, pchanie, przenoszenie lekkich przedmiotów);
- zapewnienie przestrzeni wolnej od zagrożeń, aby dzieci mogły bezpiecznie eksperymentować ruchem;
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ciała, stania, czworakowania i chodzenia;

Rozwój percepcji zmysłowej dzieci:

- wprowadzanie zabaw tematycznych rozwijających rozpoznawanie dźwięków, kolorów, kształtów i różnicowanie bodźców;
- umożliwianie codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, propriocepcji i równowagi;
- zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, materiałów naturalnych i dźwiękowych;
- zapewnienie różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci;
- stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania obiektów, także własnych rąk, nóg i twarzy;

- dbanie o to, aby natężenie bodźców nie przytłaczało dzieci;

**STANDARD 9.2. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM
INSTYTUCJI OPIEKI ZOSTAŁY ZAWARTE AKTYWNOŚCI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ
SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI I ANGAŻOWANIE ZMYŚLÓW, W TYM:**

Zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:

Personel organizuje m.in.:

- ścieżki sensoryczne;
- zabawy wodą, błotem, piaskiem;
- malowanie rękami i stopami;
- słuchanie i wydawanie dźwięków;
- próbowanie ziół i bezpiecznych smaków;
- wąchanie kwiatów i naturalnych zapachów;
- testowanie smaków;
- zabawy z koszykiem skarbów i „magicznym pudełkiem”;

Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:

Personel umożliwia m.in.:

- zabawę klockami i puzzlami;
- wkładanie i wyjmowanie elementów;
- chwytanie, zgniatanie, darcie, składanie;
- malowanie farbami;
- rysowanie;
- zabawy plasteliną i ciastoliną;
- włączanie i naciskanie przycisków;

Ćwiczenie koordynacji wzrokowo–ruchowej i równowagi:

Organizowane są:

- wspinanie się;
- chodzenie po śladzie;
- samodzielne jedzenie;
- malowanie i manipulowanie narzędziami;
- mycie rąk;
- sprzątanie zabawek do pojemników;
- zabawy piłką;

Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:

Realizowane poprzez:

- turlanie;
- huśtanie;
- przeciskanie przez tunel;
- otulanie kocem;
- masowanie i masażyki relacyjne;

Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:

Organizowane są:

- tory przeszkód;
- swobodne zabawy na nierównym podłożu;
- bieganie;
- wspinanie;
- skakanie;
- przechodzenie przez przeszkody;
- popychanie i ciągnięcie przedmiotów oraz zabawek;

STANDARD 10.1. W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM INSTYTUCJI OPIEKI SĄ SPISANE WSKAZÓWKI METODYCZNE DLA PERSONELU ORAZ NIEZBĘDNE WARUNKI UMOŻLIWIAJĄCE DZIECIOM:

1. Działania twórcze:

- wspieranie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania;
- zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych działań konstrukcyjnych np. klocki, pudła, pojemniki;
- stwarzanie dzieciom okazji do tańczenia i śpiewania;
- posiadanie bogatego zaplecza twórczego w tym: kartek, kredek, plasteliny;
- zapewnienie dzieciom miejsca do swobodnej ekspresji twórczej;
- umożliwienie dzieciom rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach;
- koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku;
- umożliwienie dzieciom aktywności twórczej na zewnątrz budynku w naturze;

2. Dostęp do wytworów kultury:

- udostępnianie w sali książek, albumów, ilustracji i reprodukcji dzieł sztuki dostosowanych do wieku dzieci;
- dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką: rzeźbą, malarstwem, rysunkami;
- wykorzystywanie muzyki klasycznej, ludowej i współczesnej, dostosowanej do możliwości percepcyjnych dzieci;
- organizowanie krótkich form kontaktu ze sztuką: mini-teatrzyków, słuchowisk;
- wprowadzanie elementów tradycji i kultury lokalnej;
- udostępnianie dzieciom różnorodnych instrumentów muzycznych i przedmiotów dźwiękowych;

STANDARD 10.2 W PLANIE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNYM INSTYTUCJI OPIEKI ZOSTAŁY ZAWARTE DZIAŁANIA PERSONELU ZACHĘCAJĄCE

DZIECI DO:

1. Wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:

- zachęcanie dzieci do śpiewania, tańczenia i wspólnego odtwarzania piosenek oraz prostych wierszyków;
- organizowanie zabaw muzycznych: gra na prostych instrumentach, tworzenie własnych instrumentów z różnych materiałów, rozpoznawanie dźwięków otoczenia, kształtowanie słuchu i reagowanie na sygnały dźwiękowe;
- relaksacja przy muzyce i budowanie wrażliwości muzycznej;
- swobodne działania plastyczne: malowanie farbami, modelowanie mas plastycznych, ciasta, piasku kinetycznego;
- tworzenie konstrukcji z elementów dużych i małych oraz materiałów naturalnych;
- swobodne działania ruchowe i taneczne wspierające ekspresję ciała oraz zabawy tematyczne rozwijające wyobraźnię i odgrywanie ról;

2. Wyrażanie twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów:

- zapewnienie dzieciom dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych i sensorycznych (kredki, farby, plastelina, masy plastyczne, piasek kinetyczny, materiały naturalne i recyklingowe), wspierających swobodę twórczą;
- malowanie, rysowanie i modelowanie z wykorzystaniem farb, kredek, plasteliny, mas plastycznych oraz materiałów naturalnych i recyklingowych;

- budowanie i konstruowanie z klocków, pudełek, rolek i tkanin;
- zachęcanie do eksperymentowania i łączenia materiałów w dowolny sposób, bez narzucania schematów i z poszanowaniem indywidualnych pomysłów dziecka;
- towarzyszenie dziecku w procesie twórczym poprzez obserwację, pytania otwarte i wsparcie bez oceniania, z akcentem na proces, nie efekt;
- prezentowanie twórczości dzieci w sali lub na wystawach, z uwzględnieniem ich decyzji dotyczących tego, co i jak ma być zaprezentowane;
- organizowanie działań inspirowanych sztuką i kulturą: oglądanie ilustracji i reprodukcji, słuchanie muzyki, kontakt z literaturą i sztuką ludową;
- wspieranie ekspresji ruchowej i muzycznej poprzez taniec, improwizacje, zabawy rytmiczne, teatrzyk i aktywności tematyczne;

3. Poznanie różnych wytworów kultury:

- organizowanie teatrzyków;
- umożliwianie słuchania muzyki na żywo;
- prezentowanie reprodukcji malarstwa, rzeźby i ilustracji;
- zapewnienie stałego kontaktu z książkami;
- zachęcanie dzieci do rozmów o oglądanych dziełach;
- tworzenie sytuacji, w których dzieci mogą inspirować się kulturą;

4. Znaczenie zabawy w planowaniu aktywności dzieci :

Przy planowaniu aktywności dzieci ważne jest stwarzanie możliwości do zabaw edukacyjnych we wszystkich obszarach rozwoju, ponieważ:

- a) zabawa jest kluczowym elementem wczesnej edukacji i opieki, a opiekunowie powinni zapewniać różnorodne formy zabaw i gier;
- b) daje dzieciom możliwość uczenia się, eksperymentowania i rozwijania wyobraźni, a także pozytywnie wpływa na ich samopoczucie;
- c) podczas zabawy dzieci aktywnie poznają świat, tworzą relacje społeczne, rozwijają wyobraźnię i budują poczucie własnej wartości;

- d) zabawa umożliwia bezpieczne testowanie pomysłów, przetwarzanie trudnych doświadczeń oraz uczenie się na błędach;
- e) poprzez zabawę dzieci obserwują, eksperymentują i poznają zasady życia społecznego, ucząc się regulować emocje i uwzględniać punkt widzenia innych;
- f) zabawa wzmacnia poczucie wspólnoty i tworzy pozytywną atmosferę emocjonalną;

STANDARD 11.1. PERSONEL PRACUJE Z DZIEĆMI, REALIZUJĄC PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY.

Wdrażanie wskazówek metodycznych:

- stosowanie w codziennej pracy zaleceń dotyczących rozwoju dzieci w obszarach: komunikacji, motoryki, percepcji zmysłowej, twórczości i ekspresji, dostępu do kultury i edukacji,
- obserwacja postępów dzieci i dostosowywanie działań do ich indywidualnych potrzeb.

Organizacja zajęć i aktywności:

- planowanie i prowadzenie zajęć grupowych i indywidualnych zgodnie z harmonogramem oraz celami edukacyjnymi,
- zapewnienie różnorodnych form aktywności: zabaw ruchowych, twórczych, sensorycznych, muzycznych, literackich i teatralnych.

Tworzenie odpowiednich warunków:

- wyposażenie sali i przestrzeni w bezpieczne, dostępne materiały i pomoce dydaktyczne,
- stwarzanie warunków do swobodnej eksploracji, eksperymentowania i twórczego działania.

Wsparcie rozwoju dzieci:

- zachęcanie do wyrażania myśli, emocji i pomysłów,
- wspieranie indywidualnych talentów i zainteresowań dzieci, dostosowanie poziomu trudności zadań.

Obserwacja i dokumentowanie postępów:

- monitorowanie rozwoju dzieci, notowanie obserwacji i ewentualne wprowadzanie zmian w planie działań,
- współpraca z rodzicami i specjalistami w celu optymalnego wspierania dzieci.

Integracja działań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych:

- łączenie codziennych czynności opiekuńczych z elementami edukacji i rozwoju społeczno-emocjonalnego,
- uczenie samodzielności, współpracy, norm społecznych oraz odpowiedzialności.

Planowanie działań z myślą o ewaluacji:

- cele i zadania planu są formułowane w sposób mierzalny i obserwowalny,
- określenie kryteriów sukcesu dla poszczególnych obszarów rozwoju dzieci.

Systematyczna obserwacja dzieci:

- notowanie postępów w zakresie motoryki, komunikacji, twórczości, percepcji zmysłowej i umiejętności społecznych,
- rejestrowanie reakcji dzieci na różne formy aktywności i metody pracy.

Gromadzenie danych i dokumentowanie działań:

- prowadzenie dzienników zajęć, kart obserwacji, zdjęć, nagrań lub portfolio dziecięcego,
- dokumentacja umożliwia analizę, porównanie i ocenę efektów działań.

Analiza skuteczności działań:

- porównywanie obserwacji z założonymi celami planu,
- identyfikacja obszarów wymagających modyfikacji lub wsparcia dodatkowego.

Dostosowywanie planu do potrzeb dzieci:

- wprowadzanie zmian w metodach pracy, materiałach, aktywnościach lub częstotliwości zajęć w oparciu o wyniki ewaluacji,
- umożliwia indywidualizację i optymalizację działań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Współpraca z zespołem i rodzicami:

- omówienie obserwacji, wyników ewaluacji i postępów dzieci z innymi członkami zespołu i rodzicami,
- wspólne wyznaczanie kolejnych celów i strategii wspierających rozwój dziecka.

Refleksja i doskonalenie pracy personelu:

- personel analizuje własne działania, skuteczność metod, organizację przestrzeni i czas zajęć,
- wprowadzanie innowacji pedagogicznych i ulepszanie praktyk opiekuńczo-wychowawczych.

Tworzenie cyklu planowanie–realizacja–ewaluacja:

- plan działań nie jest dokumentem statycznym – ewaluacja pozwala na ciągłe doskonalenie pracy i lepsze dopasowanie do potrzeb dzieci,
- systematyczny cykl obserwacji, analizy i modyfikacji planu podnosi jego skuteczność i adekwatność.

STANDARD 11.2. PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY JEST ROKROCNIE ANALIZOWANY I DOSTOSOWYWANY DO MOŻLIWOŚCI INSTYTUCJI OPIEKI ORAZ POTRZEB DZIECI, KTÓRE DO NIEJ UCZESZCZAJĄ.

Corocznie w następnym miesiącu po zakończeniu roku w Zespole dokonuje się podsumowania realizacji Planu OWE oraz ewaluacji pracy personelu.

Ponadto podsumowuje się informacje zwrotne od rodziców z przeprowadzonych ankiet satysfakcji. Zebranie pełnych danych usprawnia analizę i umożliwia efektywne zaplanowanie pracy na następny rok.

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny nie jest dokumentem stałym, podlega corocznej analizie i modyfikacji w celu jak najlepszego dostosowania go do:

Możliwości instytucji opieki:

- zasobów kadrowych i kwalifikacji personelu,
- dostępnych materiałów i pomocy dydaktycznych,
- warunków lokalowych i przestrzeni do zabaw i zajęć.

Potrzeb dzieci aktualnie uczęszczających do placówki:

- wiek, poziom rozwoju, zainteresowania i predyspozycje dzieci,
- indywidualne potrzeby w zakresie motoryki, komunikacji, twórczości, percepcji zmysłowej czy emocjonalno-społecznej,
- specjalne wymagania edukacyjne lub terapeutyczne w razie potrzeby.

Cel corocznej analizy i aktualizacji planu

- zapewnienie, że działania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne są realistyczne, adekwatne i skuteczne,
- umożliwienie indywidualizacji działań zgodnie z rozwojem i potrzebami dzieci,
- doskonalenie pracy personelu poprzez refleksję nad skutecznością stosowanych metod i form aktywności.

STANDARD 13.5. W PLANIE DNIA JEST CODZIENNE WYCHODZENIE Z DZIEĆMI NA ZEWNĄTRZ. W WYJĄTKOWYCH SYTUACJACH ZWIĄZANYCH Z WYSOKIM POZIOMEM SMOGU LUB NIEDOGODNYMI WARUNKAMI ATMOSFERYCZNYMI DZIECIOM PROONUJE SIĘ INNE AKTYWNOŚCI.

Regularny kontakt z naturą, codzienny pobyt na świeżym powietrzu oraz aktywność fizyczna są kluczowymi elementami wspierającymi zdrowie, odporność, sprawność ruchową i ogólny rozwój małych dzieci. Dlatego w instytucji zaplanowane jest codzienne wyjście na zewnątrz, niezależnie od pory roku, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i komfortu dzieci.

Zasady organizacji pobytu na powietrzu:

1. Codziennosc i regularnosc:

- Każdego dnia planowane jest co najmniej jedno wyjście na zewnątrz, dopasowane do możliwości dzieci oraz aktualnych warunków pogodowych.
- Personel dba o odpowiedni ubiór dzieci, adekwatny do pory roku i temperatury.

2. Wydłużony pobyt latem:

- W miesiącach letnich czas spędzony na dworze jest wydłużany, szczególnie w godzinach porannych i popołudniowych.
- Zaplanowane są przerwy w czasie największego upału, aby zapewnić dzieciom komfort i zdrowie.

3. Kiedy rezygnujemy z wyjścia:

Wyjście na zewnątrz jest odwoływane wyłącznie w sytuacjach, które mogą zagrażać zdrowiu dzieci, takich jak:

- temperatura poniżej -4°C ,
- temperatura powyżej 30°C ,

- bardzo zła jakość powietrza (wysoki poziom smogu),
- burza, ulewa, silny wiatr, oblodzenie lub inne ekstremalne warunki atmosferyczne.

W takich sytuacjach dzieciom proponowane są inne, atrakcyjne formy aktywności w salach.

4. Możliwość uczestnictwa dla najmłodszych:

Nawet najmłodsze dzieci mają możliwość udziału w codziennym kontakcie ze świeżym powietrzem poprzez werandowanie, czyli przebywanie na zadaszonej, osłoniętej przestrzeni z dostępem do świeżego powietrza. Werandowanie odbywa się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, odpowiedniego ubioru oraz komfortu termicznego dzieci.

STANDARD 14.1. PRZESTRZEŃ W INSTYTUCJI OPIEKI JEST ZORGANIZOWANA W SPOSÓB UMOŻLIWIAJĄCY WYDZIELENIE CO NAJMNIJ TRZECH SPOŚRÓD PONIŻSZYCH STREF ZAINTERESOWAŃ DZIECI:

a) Strefa wspólnego czytania:

- wyposażona w książki dostosowane do wieku dzieci, miękkie siedziska, poduszki i dywaniki;
- sprzyja rozwijaniu języka, słuchu i koncentracji;
- umożliwia dzieciom swobodny dostęp do literatury;

b) Strefa zabaw konstrukcyjnych:

- wyposażona w klocki różnej wielkości, elementy do układania i łączenia, zestawy konstrukcyjne;
- wspiera kreatywność, myślenie przyczynowo-skutkowe, rozwój motoryki małej;
- dzieci mogą tworzyć konstrukcje indywidualnie lub w grupach, ucząc się współpracy;

c) Strefa zabaw ruchowych:

- wyposażona w maty, tunele, drabinki, piłki i inne przyrządy do ćwiczeń dużej motoryki;
- sprzyja rozwijaniu koordynacji, równowagi i percepcji ciała;
- umożliwia bezpieczne eksperymentowanie z ruchem, zgodnie z potrzebą swobodnej aktywności dzieci;

d) Strefa zabaw plastycznych:

- wyposażona w farby, kredki, plastelinę, masy plastyczne, papier o różnych fakturach i inne materiały twórcze;
- sprzyja rozwijaniu kreatywności, wyobraźni i motoryki małej;

- umożliwia dzieciom samodzielne eksperymentowanie, tworzenie własnych dzieł i wyrażanie emocji;

e) Strefa zabaw z wodą i piaskiem:

- wyposażona w pojemniki z wodą, piasek, ciastolinę, zabawki sensoryczne i narzędzia do przesypywania i nalewania;
- wspiera rozwój sprawności manualnej, poznawanie właściwości materiałów i eksperymentowanie sensoryczne;
- umożliwia samodzielne i grupowe działania dzieci, wspierając ciekawość świata;

f) Strefa zabaw tematycznych:

- wyposażona w elementy do odgrywania ról, przebrania, przedmioty codziennego użytku i miniaturowe scenografie;
- sprzyja rozwijaniu wyobraźni, umiejętności społecznych i współpracy w grupie;
- pozwala dzieciom na samodzielne planowanie zabawy i podejmowanie decyzji w rolach;

g) Strefa zabaw muzycznych:

- wyposażona w instrumenty muzyczne dostosowane do wieku, nagrania muzyki, przyrządy rytmiczne;
- wspiera rozwój słuchu, poczucia rytmu, koordynacji ruchowej i twórczej ekspresji;
- umożliwia dzieciom śpiew, taniec, improwizacje muzyczne i wspólne działania grupowe;

STANDARD 14.2. W INSTYTUCJI OPIEKI PRZESTRZEŃ ZORGANIZOWANA JEST W SPOSÓB WSPIERAJĄCY AUTONOMIE DZIECKA, W SZCZEGÓLNOŚCI:

1. Pojemniki z materiałami i zabawkami są oznakowane w sposób zrozumiały dla dzieci:

- wszystkie pojemniki są oznakowane w sposób zrozumiały dla dzieci np. obrazki, kolory, symbole;
- dzieci mogą samodzielnie wybierać materiały i zabawki zgodnie z własnymi zainteresowaniami i potrzebami rozwojowymi;
- system oznakowania ułatwia utrzymanie porządku i wspiera rozpoznawanie przedmiotów oraz rozwój samodzielności;

2. Materiały i zabawki są usytuowane na wysokości dostępnej dla dzieci:

- wszystkie zabawki, książki i materiały edukacyjne są ustawione na poziomie rąk dziecka, co umożliwia ich samodzielne sięganie i odkrywanie;
- dzieci mogą swobodnie decydować, kiedy i w jaki sposób korzystać z dostępnych materiałów, co wspiera ich poczucie kontroli i niezależności;

3. Każde dziecko ma miejsce do przechowywania swoich rzeczy oznaczone w sposób widoczny i zrozumiały dla dziecka:

- każde dziecko posiada indywidualną, oznakowaną szafkę lub półkę, umożliwiającą przechowywanie własnych rzeczy osobistych np. ubrania, kapcie, plecaczek;
- oznaczenia są widoczne i zrozumiałe dla dzieci, co wspiera samodzielność w odkładaniu i pobieraniu swoich rzeczy;
- organizacja przestrzeni w ten sposób umożliwia dzieciom ćwiczenie odpowiedzialności, porządku i poczucia własnej przestrzeni;

STANDARD 14.3. W POMIESZCZENIACH, W KTÓRYCH PRZEBYWAJĄ DZIECI, ZAWSZE DOSTĘPNA JEST DLA NICH WODA DO PICIA W KAŻDYM MOMENCIE W CIĄGU DNIA.

Zasady organizacji:

- dzieci mają możliwość samodzielnego korzystania z wody w dowolnym momencie dnia, co wspiera rozwój ich autonomii i odpowiedzialności za potrzeby własnego ciała;
- woda dostępna jest w bezpiecznych, higienicznych pojemnikach dostosowanych do wzrostu i możliwości dzieci;
- personel regularnie kontroluje jakość i uzupełnia wodę, dbając o bezpieczeństwo i zdrowie dzieci;

STANDARD 14.4. W POMIESZCZENIACH DLA DZIECI NIE UŻYWA SIĘ MUZYKI LUB RADIA JAKO STAŁEGO TŁA AKUSTYCZNEGO.

W pomieszczeniach w których przebywają dzieci:

- nie używa się muzyki ani radia jako stałego tła, aby zapewnić dzieciom możliwość koncentracji, relaksu oraz swobodnego prowadzenia zabaw;

- przestrzeń akustyczna jest dostosowana do potrzeb rozwojowych dzieci, umożliwiając obserwację naturalnych dźwięków i reagowanie na nie;
- personel dba o stworzenie spokojnego, przyjaznego środowiska, w którym dzieci rozwijają słuch i uczą się świadomego reagowania na bodźce akustyczne;

STANDARD 14.5. WŚRÓD MATERIAŁÓW DOSTĘPNYCH DLA DZIECI W POMIESZCZENIACH I NA ZEWNĄTRZ ZNAJDUJĄ SIĘ NATURALNE MATERIAŁY I PRZEDMIOTY CODZIENNEGO UŻYTKU.

Zasady organizacji materiałów:

- wśród dostępnych materiałów znajdują się naturalne przedmioty np. kamienie, szyszki, liście, patyki, muszle;
- dostępne są również przedmioty codziennego użytku, które można wykorzystywać w zabawach konstrukcyjnych, plastycznych i sensorycznych;
- materiały są bezpieczne, dostosowane do wieku dzieci i łatwe do samodzielnego użycia;
- dzieci mają możliwość swobodnego wyboru materiałów, co wspiera ich autonomię, kreatywność i rozwój kompetencji poznawczych;

STANDARD 15.1. WŚRÓD PERSONELU SĄ WYZNACZONE OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ETAPÓW PROCESU ADAPTACJI:

1. Zapoznanie rodziców z zasadami i procedurami, zanim dziecko zacznie uczęszczać do instytucji opieki, w tym o konieczności towarzyszenia dziecku przez bliską osobę dorosłą w czasie adaptacji - rolę w tym procesie pełni dyrektor, który przy zapisie dziecka do instytucji wyjaśnia rodzicom zasady funkcjonowania placówki, harmonogram dnia oraz procedury adaptacyjne.

2. Poinformowanie rodziców, w jaki sposób mogą przygotować dziecko do uczęszczania do instytucji opieki - podczas spotkania przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka dyrektor i pielęgniarka udzielają wskazówek dotyczących codziennych czynności, zdrowia i bezpieczeństwa, a także sposobów wsparcia dziecka w adaptacji. W trakcie adaptacji opiekunki wspierają dziecko w nawiązywaniu kontaktu z otoczeniem i stopniowym włączaniu do życia grupy.

3. Zebranie informacji na temat przyzwyczajeń i potrzeb dziecka, towarzyszących codziennym czynnościom - informacje te gromadzą opiekunki i pielęgniarka poprzez rozmowy z rodzicami oraz wypełnienie formularza informacyjnego o dziecku, co umożliwia indywidualne dostosowanie opieki i wsparcie autonomii dziecka.

STANDARD 16.1. INSTYTUCJA OPIEKI MA OKREŚLONY SYSTEM INFORMOWANIA RODZICÓW O REALIZACJI PLANU OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNEGO ZA POMOCĄ PRZYNAJMNIEJ JEDNEGO KANAŁU INFORMACJI.

Zasady systemu informowania:

1. Rodzice są informowani regularnie o działaniach, aktywnościach i postępach dzieci w realizacji Planu OWE;
2. Do komunikacji wykorzystywany jest przynajmniej jeden kanał informacji elektronicznej, w tym:
 - aplikacja LiveKid, umożliwiająca bieżące przekazywanie informacji o dniach, zajęciach, posiłkach i aktywnościach dzieci;
 - strona internetowa żłobka, zawierająca aktualności, harmonogramy, informacje o wydarzeniach i publikacje dotyczące realizacji Planu OWE;
3. System zapewnia przejrzystość i łatwy dostęp do informacji, wspierając rodziców w aktywnym uczestnictwie w wychowaniu i rozwoju dziecka;

STANDARD 16.2. PERSONEL ORGANIZUJE SPOTKANIA GRUPOWE Z RODZICAMI MINIMUM RAZ W ROKU.

Personel Zespołu Żłobków samorządowych nr 1 w Wałbrzychu organizuje spotkania grupowe z rodzicami minimum raz w roku, zgodnie z harmonogramem zebrań dostępnym w aplikacji LiveKid oraz na tablicy ogłoszeń w placówce.

STANDARD 16.3. RODZICE SĄ INFORMOWANI O PLANOWANYCH SPOTKANIACH (INDYWIDUALNYCH I GRUPOWYCH) Z CO NAJMNIEJ DWUTYGODNIOWYM WYPRZEDZENIEM.

Personel organizuje spotkania grupowe z rodzicami uwzględniając następujące zasady organizacyjne:

1. Zespół zapewnia grupowe spotkania z rodzicami wszystkich dzieci co najmniej raz w roku, informując rodziców o terminie z minimum 2-tygodniowym wyprzedzeniem;
2. Dodatkowe spotkania grupowe mogą być organizowane w miarę potrzeb, w tym również na wniosek rodziców. Ponadto, rodzice mają możliwość uczestnictwa w indywidualnych konsultacjach z personelem placówki raz w miesiącu lub na wniosek rodzica, w celu omówienia spraw dotyczących

rozwoju i potrzeb ich dziecka. Harmonogram konsultacji jest dostępny na tablicy ogłoszeń oraz w aplikacji LiveKid;

3. Spotkania mają na celu:

- omówienie spraw dotyczących całej grupy dzieci;
- prezentację planów i osiągnięć instytucji opieki;
- wsparcie i podnoszenie kompetencji rodzicielskich;
- zapewnienie rodzicom możliwości zadawania pytań i dzielenia się opiniami w sprawach dotyczących życia i edukacji dzieci;

**STANDARD 16.4. OKREŚLONY JEST SPOSÓB UMOŻLIWIAJĄCY RODZICOM SKŁADANIE
WNOSKÓW, UWAG LUB SKARG.**

Procedura przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków została umieszczona na tablicach ogłoszeń w formie papierowej oraz w segregatorach z dokumentacją Zespołu umieszczoną przy szatniach dzieci. Procedura została wprowadzona Zarządzeniem nr 4/2023 Dyrektora Zespołu z dnia 15.05.2023 roku.

**STANDARD 16.5. CO NAJMNIEJ RAZ W ROKU JEST DOKONYWANE BADANIE
SATYSFAKCJI RODZICÓW DOTYCZĄCE PANUJĄCEJ ATMOSFERY I RELACJI RODZICÓW
Z PERSONELEM INSTYTUCJI OPIEKI.**

Zespół regularnie bada poziom satysfakcji rodziców, co stanowi ważne narzędzie ewaluacji jakości świadczonej opieki. Co najmniej raz w roku przeprowadzane jest badanie dotyczące atmosfery panującej w placówce oraz relacji między rodzicami a personelem.

Jedną z form realizacji tego działania jest anonimowa ankieta przygotowana przez Żłobek. Obejmuje ona różne obszary funkcjonowania instytucji, w tym:

- jakość opieki oraz wspieranie rozwoju dzieci,
- realizację planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego (OWE),
- kompetencje, zaangażowanie i podejście personelu,
- komunikację z rodzicami i dostępność informacji,
- organizację pracy placówki, godziny otwarcia oraz wyposażenie,

- czystość i estetykę pomieszczeń,
- jakość wyżywienia,
- ogólne zadowolenie z usług świadczonych przez Żłobek.

Ankieta zawiera pytania zarówno zamknięte, umożliwiające ocenę na skali, jak i otwarte, pozwalające rodzicom swobodnie wyrazić opinie, sugestie oraz propozycje usprawnień funkcjonowania Żłobków.

STANDARD 16.6. WYNIKI BADAŃ SATYSFAKЦИИ RODZICÓW SĄ UWZGLĘDNIANE W MODYFIKACJI PRACY INSTYTUCJI OPIEKI.

Zespół systematycznie przeprowadza coroczne badania satysfakcji rodziców w celu uzyskania informacji zwrotnej na temat funkcjonowania placówki, jakości opieki, komunikacji oraz pracy personelu. Wyniki ankiet są analizowane, a wnioski i rekomendacje wykorzystywane do doskonalenia działań opiekuńczo-wychowawczych i organizacyjnych.

Rodzice otrzymują informacje o wynikach np. poprzez tablicę ogłoszeń, aplikację LiveKid oraz podczas zebrań. Ankiety w Zespole Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu realizowane są w listopadzie.

Systematyczna ewaluacja satysfakcji rodziców pozwala na:

- bieżące dostosowanie działań do potrzeb dzieci i oczekiwań rodziców,
- wzmacnianie współpracy z rodzinami,
- podnoszenie jakości świadczonej opieki.

STANDARD 16.7. PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY PODLEGA KONSULTACJOM Z RODZICAMI DZIECI, A W PRZYPADKU GDY W ŻŁOBKU LUB KLUBIE DZIECIECYM ZOSTAŁA UTWORZONA RADA RODZICÓW – Z TĄ RADĄ.

Zespół Żłobków Samorządowych nr 1 w Wałbrzychu, zgodnie z zapisami rozporządzenia z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3, zapewnia prowadzenie konsultacji Planu Opiekuńczo-Wychowawczo-Edukacyjnego (OWE) z rodzicami dzieci uczęszczających do placówek. W przypadku istnienia rady rodziców przy żłobkach, konsultacje prowadzone są również z jej udziałem.

Celem organizowanych przez Zespół konsultacji jest zapewnienie transparentności działań oraz uwzględnienie opinii i potrzeb rodziców jako ważnych partnerów w procesie opieki i wychowania.

Konsultacje organizowane przez placówki odbywają się zgodnie z zasadami:

- jawności,
- powszechnej dostępności informacji dla wszystkich rodziców,
- możliwości zgłaszania uwag i propozycji zmian,
- informowania o wynikach konsultacji i wprowadzonych modyfikacjach.

W ramach zapewnianych przez Zespół działań konsultacyjnych, stosowane są różnorodne formy kontaktu z rodzicami, takie jak:

- udostępnienie wersji elektronicznej Planu OWE poprzez aplikację LiveKid oraz umieszczenie na tablicach ogłoszeń, z prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag i propozycji zmian,
- zamieszczanie pytań dotyczących Planu OWE w ankietach badających poziom satysfakcji rodziców, odpowiedzi rodziców stanowią cenne źródło informacji do ewentualnych zmian w planie.

Informowanie rodziców o wynikach konsultacji:

Po zakończeniu konsultacji żłobek informuje rodziców o:

- sposobie rozpatrzenia zgłoszonych uwag i propozycji,
- ostatecznej wersji Planu OWE obowiązującej w danym okresie,
- formie udostępnienia dokumentu (np. publikacja na stronie internetowej, przesłanie za pośrednictwem aplikacji LiveKid, możliwość zapoznania się z wersją papierową na terenie placówki).

Poprzez realizację powyższych działań, Zespół dąży do budowania relacji opartych na zaufaniu, współodpowiedzialności i otwartym dialogu z rodzicami, wspierając tym samym rozwój dzieci w atmosferze partnerstwa i wzajemnego szacunku.

DYREKTOR
Zespołu Żłobków Samorządowych Nr 1

mgr Izabela Nylkowska
Sporządził:

DYREKTOR
Zespołu Żłobków Samorządowych Nr 1

mgr Izabela Nylkowska
Sprawdził:

ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA WALBRZYCHA
Zaakceptował:
Anna Elżbieciak Stec

